Ч. 253 (11.603). Львів, четвер 14. листопада 1929. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 3 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Бакцилі.

Львів, 13. листопада 1929.

Відомо, що коли якийсь організм живе в ненормальних умовинах, коли він є вибитий з нормального життєвого шляху, то тоді є він наражений на постійне підточування, а навіть на всякі можливі пошести. Ніколи так не лютують пошести, як у часі недороду, елементарних нещасть, голоду, війни, взагалі тоді, коли нормальне відживлювання організму є припинене, коли йому недостає потрібної кількости вітамінів, коли замісць здорової поживи його підтримують шкідливими сурогатами, коли умови атмосферичні, гигієнічні, санітарні є непригожі або шкідливі. В таких умовах організм починає чахнути, знесилюватися, на нього кидаються всякі бакцилі, які його роз'їдають. Одначе розкладові бакцилі можуть бути в деяких умовах також прищіплені навіть найздоровішому організмові.

Ті небезпеки, на які в ненормальних умовинах є виставлений індивідуальний організм, у рівній мірі досягають також організм збірний: якусь клясу (нпр. робітничу), чи навіть націю. Історія кожного поневоленого народу знає таких прикладів безліч. От хочби згадати т. зв. Торговицю з часів поділу Польщі або відому „роботу" Кождоня на Шлеську. А вже може найбільше відоме защіплювання бакцилів нашому народові протягом його історичного істнування. Одною з таких пошестей, що підточує наш національний організм є русофільство, защіплене підчас нашого національного знесилення при допомозі бакциля „єдности русского народа". Защіплений у хвилях зневіри бакциль русофільства розвивався у ріжних видах, розроджуючись все ширше і в дальшому ході перетворюючись у польонофільство. Бакциль русофільства не лише розроджувався, але й розкладався на всякі ріжновидности, цiляючи в організм українського народу. Відомий виступ москвофільсько-польонофільського посла в австрійському парляменті пок. д-ра Н. Глібовицького, який прилюдно назвав українство „гадюкою", яку нібито поляки вигріли на своїх грудях, умова пок. д-ра В. Дудикевича з намісником гр. А. Потоцьким на знищення українства, кооперація русофілів обох „толків" із найзавзятішими ворогами українського народу — вшехполяками, — ось розгалужена підточуюча, розкладова діяльність русофільських бакцилів.

Та як довго національний організм розвивався в менш-більш нормальних умовинах, пошесть москвофільства не була страшна. Український нарід силою свого природного здоровля переборював її. А навіть в один час, коли український нарід почав здійснювати своє природне право, здавалося, що русофільський бакциль засвітився, що своєю напругою український нарід усунув його зі свого організму, що той бакциль там знівечився, засвітився, перестав шкідливо діяти.

Одначе коли український нарід упав під тягарем своїх зусиль, тоді знову відродився прищеплений бакциль москвофільства і послідовно наново прищіплюваний кинувся на знесилений національний організм. Правда, русофільський бакциль повертається тепер у вужчій площині, як перед війною. Та — штучно підсилюваний — з одного боку русотяпством і російською еміграцією чорносотенного походження, а з другого боку польськими і чеськими чинниками, що леліють думку про припинення розвиткових тенденцій українства, цей бакциль з лютю кидається на український національний організм.

Останні дні знову принесли нам нові прояви розбещення русофільського бакциля польонофільської відміни. Читаючи промову комісаря „Нар. Дому" М. Бачинського в Коломиї (якої хід і „провідні думки" подаємо на іншому місці), читаючи статтю в „Іл. Кур. Поденнім", протекторськім органі всяких „червеньско-руских звьонзкув" і „руско-аграрних партій", вкінці читаючи комунікат тогож М. Бачинського, розісланий офіційним Пат-ом — не можемо й дива вийти, до чого довотилася горстка польоно-москвофільства і з яким манифестаційним цинізмом вона рекламує свою службу.

Обмежалось „активність" і „метаморфоза" тієї горстки, приміщеної при кориті „Нар. Дому" і годованої коштом загально-національного майна, не стає слів на її схарактеризування. Це є щось таке особливше, специфічне, таке морально розхрістане, позбавлене всякої приличности, така „оригінальна" невидальщина, що треба дивуватися, як навіть можна використувати таке знаряддя. Є ріжні професії на світі, але ця професія не лише моральної, але й психічної проституції не має ще своєї назви.

Беремо до рук протеґуючий всяку нікчемність серед покидьків нашого громадянства краківський „Курерок" і читаємо там „меморіял" голови (д-ра А. Лисяка) і секретаря (Д. Яблонського) „русско-аграрної партії". І щож там зустрічаємо? Навіть відмову від русофільства, яке зродило ту горстку. Ці люди не лише підтверджують погляд б. воєводи П. Борковського, що „російський рух" міг би бути для Польщі небезпечний, але й твердять, що

„той рух уже є небезпечний. Одначе не можемо згодитися на те, щоби красний питомий русский рух називати ілюзією. В Сх. Малопольщі живе русский нарід, а назва українець є назвою територіяльною, підступно накиненою русинам німецькою дипльоматією. Українського народу взагалі нема, а є лише український рух і політичні українські партії. Не русини всякнуть і розпливуться між українцями, але ті останні перестануть істнувати і вже тепер одиниці з української інтеліґенції симпатизують з питомим русским рухом".

Але, не вважаючи на такі „пророцтва", їхні протектори питають їх, *де і в чому саме їх сила?*

Як-же на це відповідають ці покидьки громадянства? Слухайте:

„Чи, щоби виявити силу, маємо поваляювати телеграфічні стовпи, палити стирти, нападати на листарів і почтові уряди, безчестити польські памятники і кидати бомби на східні торги — так, як це роблять українці. Ми хочемо з польським народом суперничати в культурі, переганятися в доброті і сердечности. Польське громадянство повинно вже раз отрястися з чужих поглядів і подати помічну руку молодшому братові русинові, бо він повертає свої зусилля на розлупування шкаралупи ненависти і шовінізму. Того питомого русского руху не вільно вважати ілюзією, бо лише при допомозі того руху русска квестія може бути корисно розвязана".

Тримайте нас штучно, бо ми будемо вашими наймитами по вашій вподобі. Ми готові на все! — кричать ці всебічні банкроти.

„Коли русский нарід, позбавлений опіки інтеліґенції, буде пхнутий на шлях російського руху, то можуть повторитися часи Катерини II., а коли буде пхнутий на шлях українського руху, то може повторитися гайдамаччина".

Єдино, що спасе український нарід від обох цих напрямних, зроджених у головах цих півголовків, то „русска аграрна партія".

Ці банкроти, а одночасно міязми нездорових відносин ідуть так далеко, що записують на своє конто 20 проц. голосів, що у відомих обставинах на наших селах впали на Безп. Бльок. Мовляв, тут наша сила.

На тому не кінець. Візвані до „активности", вони виявляють свою „силу" ще іншим способом. На „талергофському торжестві" в Ляшкові (радехівського повіту), на яке стягнено всі останки польоно-москвофільства з о. Калинюком із Пасічної під Стриєм на чолі, ці національні запереченці і політичні нікчеми кидають осидні наклепи на українську інтеліґенцію.

„В своїх промовах — подає Пат — промовці вказали, що львину частину вини варварства, сповненого Австрією русскому населенню поносять українці, які, — спираючись на Відень і Берлін, хотіли створити Україну під протекторатом Німеччини; вони відограли ролю денунціяторів і провокаторів. Усі бесідники опісля виказали, що перед тими переслідуваннями боронили русинів лише поляки..."

Тут уже край, тут уже все кінчається. Такої бездонно ганебної брехні і провокації не доводилось нам зустрічати протягом останнього десятиліття.

Штучно защіплений бакциль лютує. Але він згине, це певне. Були в нас „татарські люди" і минулися. Минеться і польоно-москвофільство. Але нашим обовязком є обгородити пошестю заражене місце, в якому туплює горстка „непоправних ідеалістів" з витягненими руками і наставленими щоками, щоби цей бруд зі своїми випарами і міязмами не спричинював розродження бакцилів серед здорового громадянства.

Анґлія в Женеві.

(Від нашого кореспондента.)

Женева, 7. листопада 1929.

I.

Що женевський Союз Народів — плід англьосаксонського духа, точніше: плід Вільзонівського мізку, виданий врештою на світ і здійснений всього тільки недовго перед оконечним його погасненням від поступаючого паралїжу, — знав це ваш кореспондент так само добре, як знає це весь світ широкий. З цього погляду ніякого нового відкриття наша свіжа женевська подорож принести не могла. А все таки всякий хто вперше має нагоду довше перевештатися по безконечних коридорах і поверхах теперішнього (провізоричного) будинку Союза Народів, стріне там несподіванку: надзвичайну, надпропорціональну участь британців у персоналі, вищому й нижчому, цієї інституції, тай неймовірно сильно зазначену на ній анґлійську мовну марку. Чудує воно тим паче, що американців у Союзі Народів немає, та що Велика Британія, навіть з домініями, теоретично уявляє собою тільки частину „народів" женевського Союза. До тогож: Женева лежить у французькій язиковій области, а не в анґлійській. Та нічого не вдієте: коли входите в будівлю „Союза Народів", в мить бє вам в очі англьосаксонський її зверхній характер. Двірник відповідає на ваше французьке запитання по французьки, правда, але з безперечною британською вимовою; так само відповідають вам і всякі лакеї (ми би — легіон) які дають вам інформації про бюра й особи, до яких вам цікаво дістатись. Британські обличча типічно льондонські, типічні й манери британської послуги. Що воно таке? — питаєтеся самі себе. Невже Анґлія вивезла в Женеву болай частину своєї армії безробітних? Одначе ще більше ваше зачудування, коли прочитуєте розміщені по всіх поверхах урядові оповістки й розпорядки секретаріяту Союза Народів — усе по анґлійськи і — тільки по анґлійськи. Нічого й казати: самовладність французької мови, як мови міжнародньої дипльоматії, дуже захитана від останньої війни, чи то пак від останньої мирової конференції...

II.

Не заставши на 3-ому поверсі одного французького урядовця, котрого шукали, ні на 2-му іншого (вони саме попереднього дня виїхали до Парижа на півтора місячні наради в справі міжнароднього правильника для чужинців), — ви зреґіновані сходите в низ, трохи розчаровані невдачною гостиною в Женеві. — коли при самому виході на вулицю попадаєтеся на давнього знайомого, з льондонських часів, — анґлійського журналіста. Він теж не знайшов у Союзі того кого шукав, і теж зреґіґновано пускається в майже пусті вулиці цього кварталу Женеви — нудного і майже мертвого протягом усього часу поза сесіями Союза Народів і його Ради. Чистенько тут, чепурненько та — нудно, хоч гинь! Не маючи нічого кращого робити, пускаємось разом у місто — нами може й чудасія лише. Разом

переходимо попри історичне місце, де згинула пок. цісарева Єлисавета; разом, переходячи мостом, байдужним поглядом велемо по острівці Жана-Жака Русса; разом входимо в якусь банальну каварню; його поїзд в Італію відходить тільки через пять годин, а нашому братови — що інше робити, як не покористатися нагодою і випитати льондонського „товарища" про найсвіжші англійські новини. Він не відмовляється від балачки і тою легкою англійською іронією, погідною і беззлобною, яка нас чарує в багатьох англійських письменників, навіть не т. зв. „гумористичних", він оповідає про останні удачі і невдачі нового англійського уряду.

Може не буде зовсім нецікаво й нашим читачам переказати дещо з того, що ми вислухали в довгій гутірці...

III.

Містер Мекдональд — мовив — дуже вдоволений собою і своїм кабінетом. Він заявив у палаті, що фльотова угода з Америкою у Вашінґтоні — одна з найбільших удач пацифізму. Дай Боже, щоб воно так і було. Одначе члени парляменту, вислухавши з признанням звідомлення про Вашінґтон, швидко покинули високі ідеї пацифізму, тай стягли премієра на землю — до болючого і щораз гострішого питання: „А що з безробіттям?"

В цьому питанні Мекдональд і його міністри виявилися менше блескучими. Консерватистів повалено під гаслом боротьби з безробіттям, а результат? Постійний, невгамований зріст безробіття. За один тиждень число безробітних зростає пересічно 20 тисячами нових осіб. На ці числа робітничий уряд відповідає, таксамо врештою, як свого часу уряд консервативний, — що через ніч не можна усунути безробіття... На це крайнє ліве крило партії виставило домагання підвисшити грошеву підмогу безробітним. П. Сноуден відкинув це домагання, боронячи рівноваги свого бюджету, але тим самим він одним махом захитав свою популярність, добуту в Гаґі. Не на те, мовляв, „нарід" голосував на робітничу партію, щоб далі по старому терпіти і мучитися. Отже?

Це розчарування відбивається геть поза границями Англії, аж до найдальших окраїн заморських доміній, як напр. в Австралії. Там, правда, минулого місяця робітнича партія здобула велику виборчу перемогу, і новий австралійський уряд, правда, телеграфічно заявив був Мекдональдови свою готовість співробітничати коло виліковання безробіття. Одначе саме останнього понеділка той самий „дружній" уряд, теж телеграфічно, заявив Льондонови, що він „замикає браму Австралії перед англійськими безробітніми, з огляду на місцеву господарську кризу".

Заява ця — і то з уст соціялістичних собратів — викликала в Льондоні справжню збентеженість. Є й чого.

IV.

Бо показується, що скарб австралійської доміні виявляє дефіцит 25 міліонів долярів, та що в цій молодій країні, яка мала буцім-то дати захист і заняття сотням тисяч англійських безробітніх, — безробіття росте з кожним днем.

Не треба ще й забувати, що й величезне питання Індії щораз важче налягає на Льондон, а на Мекдональда особіна. Коли його партія була в опозиції, вона не переставала заявляти, що треба дати Індіям свободу. Коли вона прийшла до влади, треба було виконати приречення — принаймні почасти. Іменем британського уряду віце-король Індії льорд Ірвін заявив недавно в прилюдній промові, що він передбачує недалекий день, коли Індії одержать статут домінії.

Від заяви цієї радість велика серед індуських націоналістів, які розуміють, що статут доміні — перший крок до оконечного прогнання англійців. Рівночасно заява ця кинула алярм між консервативну і ліберальну опозицію, яка досі — особіна в часі конференції в Гаазі — не тільки не робила труднощів робітничому урядові, а навіть помагала йому морально, з огляду на заграницю. Але програма доміні в Індіях, тобто заповідь неминучої втрати цієї безмірної кольонії, зворохобила цілу опозицію, і спроба робітничого уряду може від того покінчитися швидше, ніж думалося. — *В. П.*

Права опозиция в СРСР.

„Правда" повідомляє, що на окружнім зїзді комуністичної партії у Ленінграді принято резолюцію про конечність загострення боротьби проти правої опозиції. У резолюції сказано, що Бухарін не тільки не вирікся своєї солідарности із правою опозицією, але навпаки: почав явну агітацію проти Центрального Комітету комуністичної партії, наслідком чого опозиційні гнізда збільшуються і то в радянських установах. У державній пляновій комісії правий опозиціонер Гельденберґ виступав явно з промовою, в якій критикував політику Сталіна і заявив свою солідарність з Бухаріном. Гельденберга виключено з партії.

Спільний наступ.

Двома загонами при допомозі горстки „старорусьних" комбатантів".

Активізація польського т. зв. народового табору розпочинається від поборювання уявних небезпек на „кресах". Недавно б. сен. Бартошевич помістив в „Газет-і Варш." (ч. 306 з 24. жовтня) передовицю „За східні землі", в якій способом, питомим польським шовіністам, змальовує небезпеку „протипольської роботи" українців, особливо в Галичині. Ту статтю передрукував філіяльний орган „Газет-и Варш." — „Львовскі Кур. Поранни". Спершу городське старовство заняло ту статтю, але суд — з малими винятками — пустив її, так що вона появилася вдруге.

Говориться в тій статті голови „Стронніцтва Народов-ого" про зріст українства, про його поширення на Волинь, Полісся і Холмщину, про організаційні досягнення українців, про викуп „польської землі", про надмір грошей в українців і т. і. та вдаряється на тривогу:

„Польський нарід мусить сам собі порадити, мусить відперти українську небезпеку, треба, щоби вся національна й патріотична Польща кинулася на допомогу ослабленому і розбитому польському громадянству на наших східних землях, особливо в Східній Малопольщі. Станьмо при наших братах, сьогодні гноблених і стривожених, додаймо їм заохоти, поспішім доповнити їх проріджені ряди, даймо їм засоби діяльности. Тут іде не лише про добро і стан посідання, але і про добро та цілість Польщі. Не вільно нам стратити ані одної пяди землі з державного простору, який ми віднискали, не вільно нам запропастити наших посілостей на сході, не менше важних від Помор'я і Шлеська, які — не зважаючи на племінні ріжниці, були від віків польськими землями і такими мусять лишитися".

На цей поклик негайно відгукнулася „народова" молодь у Львові. В неділю (10. ц. м.) відбулося віче всеї молоді, на якому обговорювано питання „нумерус клявзус" на львівському університеті у відношенні до непольських студентів, представлювано „зменшуючийся (?!) стан польського шкільництва у Східній Малопольщі та тривожні прояви припинення розвитку життя й польської експанзії в нашій дільниці".

В тому напрямку ухвалено відповідні резолюції. Провідною ідеєю віча є постанова, що „нікому не вільно опускати окраїнних земель, навпаки — всі повинні залишитися на своїх становищах і працювати для побільшення польськости і державної сили східних земель".

Тоді саме, коли польський „народовий" табор розганяється до нового наступу проти українства, польський комісар „Нар. Дому" Мих. Вачинський прохає поляків, щоби вони помогли „старорусинам" перевиховати українські маси.

Комісар „Нар. Дому", загально-національної установи, відданої в безречинцеве користування гурткові „старорусьних" карерістів, в своїй промові, виголошеній при відкритті памятника марш. Пілсудського в Коломиї, в першу

ЕДГАР АЛЛАН ПО.

Убийство на вулиці Морґ.

(Продовження.)

— Слушно; і ви памятаєте вислів, приписуваний чи не однозгідно в зізнаннях цьому голосові — вислів „Мій Боже!" Один із свідків (Монтані, цукорник) справедливо, в даних обставинах, схарактеризував ці слова, як вислів догани й докору. Тим-то на ці два слова я найбільш опиравсь у своїх сподіваннях цілком розвязати загадку. Якийсь француз знає про убийство. Можливо — навіть більше, ніж імовірно — що він сам ніяк не винний у цих кривавих подіях. Орангутанґ міг утекти від нього. Він міг простежити його аж до кімнати, але в тім заворушенні, що далі настало, він ніяк не міг би впіймати його. Звір і досі на волі. Я не хочу обстоювати цих здогадів — інакше їх називати я не маю права — поки тіні думок, що на них вони опираються, ледве мають достатню глибину, щоб знайти собі оцінку в моїм власнім розумі, і поки я не можу претендувати зробити їх приступними розумінню іншої особи. Отже, ми назвемо їх здогадами і говоритимем про них тільки як про здогади. Коли наш француз справді, як я думаю, непричетний до цього звірства, оця оповістка, що я її передав у повороті до дому в контору „Le Monde" (газета ця присвячена мореплавству і має великий попит між моряками), приведе його до нашого дому.

Він подав мені папірця, і я прочитав таке:

„Піймано у Бульонському лісі вранці... дня (ранок по убийстві) дуже великого бурого Борнейського орангутанґа. Власник (моряк з Мальтійського судна) може одержати тварину, подавши її прикмети та сплативши невелике відшкодування за її затримання та переховування. Звертатись на... вулицю, передмістя Сен-Жермен, №..., о третій".

— Як це ви можете знати, — спитав я, — що він моряк, та ще з Мальтійського судна?

— Я не знаю цього, — відказав Дюпен. — Я не певен цього. Одначе, я осьде маю малий клаптик стрічки; з його форми та замащеного вигляду очевидно, що його вживали для завязування волосся в довгу косу, як це люблять моряки. До того-ж, оцей вузол із таких, що мало хто зуміє його завязати, окрім моряка, та ще й мальтійця. Вона не моглаб належати жадній із забитих жінок. Врешті, колиб я навіть помилявся в своїх оцих висновках, я все-таки не можу чомусь пошкодити, сказавши те, що є в оповістці. Коли я помиляюсь, він просто подумає, що мене звели якісь обставини, і ними він не позацікавиться. А коли я не помиляюсь, тоді маємо велике досягнення. Свідомий, хоч і не винний убийства цей француз, природна річ, вагатиметься, чи зголошуватись йому на оповістку, — чи брати орангутанґа. Він міркуватиме так: — „Я не винен; я людина бідна; мій орангутанґ багато коштує — для такого, як я, це ціле багатство — навіщо-ж мені втрачати його через якийсь пустий острах небезпеки? Він тут, у моїх руках. Його знайдено в Бульонському лісі — далеко від місця цієї різанини. Хтоб там коли подумав, щоб дикий звір зробив таке діло? Поліція схибила — вона не знайшла ні найменшої зачіпки. Якби вони навіть простежили звіря, неможливо довести, що я знаю про вбийство, або винуватити мене за це знання. Врешті, мене пізнали. Той, хто подав оповістку, означив мене, як власника звіря. Я непевний, як далеко сягає його знання. Коли я не добуду від нього такої великої цінности — з відомо, що вона моя, — я, принаймнще, поставлю звірину під підозріння. Це мені не годиться — притягати увагу чи до себе чи до звіря. Зголошусь я на оповіщення, заберу орангутанґа та й держатиму його на замку, поки забудеться все це діло".

В цей момент ми почули на сходах чиюсь ходу.

— Наготуйте Ваші пістолі, — сказав Дюпен, — але не вживайте їх, ані показуйте без мого сигналу.

Вуличні двері будинку лишились незамкнені — і наш гість, не задзвонивши, вступив на сходи та зійшов кілька східців нагору. Тоді, здавалося, він завагавсь. Ми почули, що він сходить вниз. Дюпен поспішно кинувся був до дверей, коли ми знову почули, що він простує нагору. Удруге він не повернув уже назад, ішов певне і постукав у двері нашої кімнати.

— Заходьте, — сказав Дюпен привітним і сердечним голосом.

Той зайшов. Він таки був очевидно моряк — висока, кремезна його постать виглядала мязисто; на лиці, не дуже неприємному, був зухвалий вираз одчаюги. Його вид, загорілий від сонця, наполовину був схований під бакенбардами та вусами. Він мав із собою здоровенну дубову палицю, але іншої зброї в нього ніби-то не було.

Він незграбно вклонився і побажав нам „доброго вечора" французьким акцентом, який, хоч і був спорідненний дещо з Невшателем, досить певне вказував на париське походження.

— Сідайте, друже, — сказав Дюпен. — Я гадаю, що ви прийшли по орангутанґа. Я, бігме, малощо не заздрю вам, що це ваша власність; незвичайно гарна і, безперечно, дуже коштовна звірина. Скільки йому літ, як на вашу думку?

(Продовження буде.)

вергу виправдував події 1918 року. Мовляв, „руський люд" втратив в 1918 р. голову. Він не міг зорієнтуватися у витвореному хаосі, що використали „несовісні українські агітатори, які обіцяли нашому народові золоті гори і які зуміли пхнути частину нашого люду до братовбивчої боротьби".

Після скінчення тієї боротьби серед народу заістнувало недовіря, бо в польській державі він „не дістав цісаря", а тому й „праця усяких політиків в напрямі виховання того люду в дусі польської державности, не могла дати позитивних вислідів, а коли які дала, то „вони були недостатні".

Так було до 1926 р., до травневого перевороту. Від того часу ситуація почала змінятися. „Руський люд" починає вичувати в марш. Пілсудськім „свого вожда". Повстала нова сила, перед якою кориться „руський люд", бо вона забезпечує йому спокій і добробут. Біда тільки, що поляки між собою ведуть колотнечу, бо це „нам, провідникам руського льояльного політичного руху зовсім не на руку". З цього користають вороги польської держави і не допускають „старорусинів" до віднискання їх давних впливів на селі. Бо колиб вони вернули до давних впливів, то тоді

„весь руський люд, що заселює землі Східної Малопольщі, заявився би без якихнебудь застережень за польською державою".

Тому промовець апелює до представників польського громадянства і просить їх щоби

„прийшли нам (старорусинам) з допомогою в тій тяжкій праці, якою є виховання руського люду на добрих громадян нашої держави".

Польський учитель на селі, польський урядник у місті повинні поводитися справедливо і вирозуміло з „руським людом".

„Коли представники польської державної влади зуміють зєднати собі нашого хлопа, коли зуміють здобути його довіря, тоді наше завдання в трьох четвертинах буде успішно розвязане, а тим самим раз на все буде пересуджена проблема східних окраїн. Розуміється, що при тому є конечним здійснення наших сутніх вимог. Конечним є засновування руських шкіл, а не українських, конечним є припинення несимпатичної і шкідливої для нашого люду політичної агітації, веденої в пристрасний спосіб у руських церквах українськими священиками в дієцезії львівській і перемиській. Конечною є остаточна полагода справи Нар. Дому, знесення в ньому уряду комісаря і віддача всього майна в руки наших, під кожним оглядом певних людей — з виключенням українців, які до того нашого майна не мають найменшого права і які ю нічого не причинилися. Вкінці конечним є, щоби ми зискали в будуччині деякий відсоток, деяку кількість наших представників у соймі. Коли то не сталося при останніх виборах, то ми певне не несемо за те найменшої вини. Деякі керманичі внутрішньої політики в державі повинні вже раз покінчити з тим нездоровим дотеперішнім висуванням проти нас такого атуту, яким є арґумент, що тут, у Східній Малопольщі, треба рахуватися лише з українцями, бо вони одинокі представляють реальну силу на тутешньому терені... Запевняю панів, що та, засуґґерована польському громадянству українська сила є просто миляною баньою, яка в нашому руському селі мусить тріснути скорше чи пізніше. А може це статися навіть сьогодні, якщо польські рільничі кредити не будуть надалі відчинювані для кооператив, що є в руках наших ворогів, коли отже їх відчиниться для нас і якщо виховання руської молоді перейде в наші руки. Реасумуючи все сказане, стверджу рішуче, що польське громадянство повинно нас якнайінтензивніше підтримати в наших стремліннях. Поміч, якої сьогодня прошу, а якої тепер потребуємо для віднискання нашої давної сили — хіба не представляє для польського громадянства таких великих труднощів. Наша сила не може бути в ніякій мірі для польської держави шкідливою. Та сила може бути для держави корисною. З огляду на те, є вона конечною".

Ось воно як. З одного боку „народовий табор" з шовіністичною львівською молоддю, а з другого „санація" безпосередньо при допомозі національно-етичних кастратів покрою Бачинських і Лисяків — двома загонами йдуть на підірвання українства, на розклад українського тіла, на розвал українського організованого громадянства. Ми свідомі всіх небезпек, тягару поденного натиску, але віримо в незнищиму силу нашого народу і в його відпорність.

Офіціяльний комунікат про голод у СРСР.

Часопис „Красная Звезда" перший раз повідомляє офіціяльно про голод, який лютує в СРСР. Часопис м. ін. стверджує, що є місцевости, в яких видають хліба по 200—300 грамів денно.

На шкільні теми.

Анкета „Рідної Школи".

І в пресі й на загальних зїздах „Рідної Школи" підношено від якогось часу домагання зміни типу наших ґімназій. Бо й справді всі наші державні ґімназії і більшість коедукаційних ґімназій „Рідної Школи" є осмиклясовими клясичними ґімназіями давнього типу, міжтим як у всіх европейських державах заведено по війні побіч клясичних ґімназій середні школи іншого типу.

Для перегляду сучасного стану наших ґімназій, пригадаємо, що державних українських клясичних ґімназій давнього типу маємо тільки шість, а то: у Львові, головне заведення й філія, в Перемишлі, Станиславові, Коломиї і Тернополі, крім того рівнорядні відділи утраквістичні при польських ґімназіях у Стрию і Бережанах. Приватні також ґімназії коедукаційні удержує „Рідна Школа" в Яворові, Золочеві, Рогатині, Дрогобичі, повні, а в Чорткові й Городенці, по 6 кляс, отже також 6 ґімназій клясичних давнього типу, а коли до них додамо ще одну також дівочу ґімназію СС. Василіянок у Львові, то побачимо, що ґімназій давнього типу є в нас 13, не вчисляючи рівнорядних відділів у Стрию і Бережанах. Гуманістичних ґімназій дівочих, з латиною від IV. кляси, але без греки, удержує „Рідна Школа" 4, себто у Львові, Тернополі, Коломиї і в Станиславові. Всі ті ґімназії мають тільки по пять літ науки, а лише в Станиславові є ще крім пяти вищих кляс (IV—VIII), трилітня підбудова, отже разом 8 літ науки.

Гуманістичну дівочу ґімназію веде також Дівочий Інститут в Перемишлі, а на Волині маємо 3 приватні коедукаційні гуманістичні ґімназії: в Кремянці, в Луцьку і Рівнім. Таким чином всіх гуманістичних ґімназій є у нас вісім, 5 чисто дівочих і 3 коедукаційні. Крім того в клясичних ґімназіях „Рідної Школи" в Рогатині й Дрогобичі вводиться рівнорядні гуманістичні відділи.

Математично-природничої ґімназії, без латини й без греки, себто ґімназії такого типу, яка рівняється давній австрійській народній школі, не маємо ані одної.

Щоби виміркувати як слід бажання родичів, розіслала була Головна Управа „Рідної Школи" минулого року обіжник до своїх клясичних ґімназій з запитом, чи і якої реформи бажає собі наша суспільність даного округа. Зі всіх місцевостей надійшла відповідь, що родичі дітей не бажають собі переміни клясичного типу на інший.

У Рогатині утворено минулого року в IV. клясі рівнорядний гуманістичний відділ, але в цьому шкільному році не зголосилося до такогож відділу достаточне число дітей, так що цього року є там гуманістичний відділ V. кляси, а четвертої нема.

В суботу 2. листопада відбулася у Львові дуже поважна нарада, влаштована „Рідною Школою", зложена з представників наших культурно-освітніх Товариств і родичів у справі переміни одної з львівських українських державних ґімназій з клясичного давнього типу на інший, зглядно креовання рівнорядних гуманістичних відділів при клясичних. Після дуже основної річевої дискусії майже всі учасники заявилися за гуманістичним типом, як таким, що дає образовання, як мовно-історичне так і реальне в рівній мірі, отже узглядняє й вдоволяє потребі розвивання душі дитини в обох напрямках: гуманістичнім і реальнім. Школа тільки, що новий плян науки в гуманістичних ґімназіях зводить науку математики до 16 годин тижнево в усіх 8 клясах, себто по дві години тижнево в кожній клясі. Розуміється, що така ґімназія, в якій математика зійде при 2 годинах науки на науку рахунків, не зможе цілком дати достаточної підготовки до ніяких технічних студій.

За заснуванням математично-природничої ґімназії не заявилися учасники наради з двох причин: 1) така ґімназія не дає у нас на жаль під сучасний мент сподіваного образування; 2) на заснування такої української ґімназії державою нема ніякої надії, а жадна наша приватна установа не могла би покищо про те й думати ізза великанських видатків на вивінування закладу в необхідні лябораторії і научні прибори.

Карахан у Кемаля Паші.

З Ангори повідомляють, що Карахан приїде на днях до Ангори, щоби зложити Кемалеві Паші візиту.

Цю візиту коментують турецькі політичні кола, як обяв нового зближення між СРСР і Туреччиною.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Щасливий День.

Нарешті трапився в „Гостинниці" такий день, що було повно гостей. Одна десята українців, які ходять по каварнях промовила собі до амбіції і зайшла в свій льокаль.

І було зовсім приємно.

При однім столику викладав посол, чому наші парляментаристи не запротестували досі против арештувань у Києві.

При другім столику політик нарікав на білорусів, що вони висилають непотрібно жалоби до Ліґи Націй, так, немов би тільки їм зле поводилося.

При третім дві сусідки, користаючи з неприсутности третьої, сказали собі про неї все, що знали, недочули і догадувались.

При четвертім економісти застановлялися, чи як так далі піде, то буде йти чи впаде. Один з них казав, що піде, другий, що впаде, але вкінець погодились, що ця балачка справу полішить.

Заповнився і традиційний „столик радників", де йшла вища політика. Цього вечора дісталося Муссолінові і Прімо де Рівері, а на другий раз має прийти на чергу Бріян і Мекдональд.

Решта столиків грала в шахи, в „ремі" й очима.

Молодь виводила танці, музика нові мельодії, а господар свою калькуляцію.

Все було вдоволене, крім послужників, які не могли цього вечора ні на хвилю здрімнутися.

Кажуть каварняні бувальці, що „Гостинниця" не має настрою, що вона холодна. Це піпкова правда... коли вона світить пусткою. Настрій тоді тікає першим ліпшим вибитим вікном до „Лювру", „Варшави", чи „Централки", а замість нього повзе від столика до столика холод і роздає катари.

Але коли заповниться велика і мала саля, тоді й настрій вертає назад і холод десь у кутик забивається.

Серед свого товариства проводять люди вільний час, виміняються думками, капелюхами і парасолями та вдоволені вертають домів.

Не зашкодилоб тільки, щоби гості входячи чи виходячи з каварні, могли любуватися світляним написом і в українській мові!

Галактіон Чіпка.

П. С. Заінтересованим у рекламових фейлетонах подаю до відома, що цей фейлетон написаний за дурно.

З життя Волині.

Кооперативне свято в Луцьку. — З життя „Сільського Господаря". — Нарада Кооперативного Комітету. — Кооперативна вечірка. — Панахида 1. листопада. — Боротьба з алькоголем у Луччині. — Жабчанська церква.

Дня 31. жовтня ц. р. інструкторсько-кооперативний відділ при „Украінбанку" в Луцьку влаштував свято ощадности. Свято відбулося в салі повітової „Просвіти". Участь у ньому взяли як селяни з околиць, так і місцеві інтелігенти. Свято відкрив голова відділу дир. О. Ковалевський короткою промовою. Після привітання, зложеного прихильникам і піонірам ощадности головою філії „Сільського Господаря" В. Островським, який вказав на необхідність ощадности для розвитку сільсько-господарської культури, виступив з рефератом про ощадність редактор ГКЧ („Господарсько-Кооперативного Часопису") п. З. Пеленський з Львова. Наскрізь популярна, ілюстрована яскравими прикладами з життя промисловости сільського господарства й громадського життя, вільна від найменшої домішки демагогії (гріх наших місцевих промовців) промова п. Пеленського зробила сильне враження на слухачів, захопивши їх як формою, так і змістом. Чисто святочні нумери складалися: з національного танку, який виконали панна Пукса і пластун Скопюк, з танку „Гонта", виконаного з Авраменком п. Ясинським у козацькому строї, і з виступу селянського хору з с. Жидичина, що дуже добре виконав кілька пісень.

Дня 2. листопада ред. Пеленський з головою філії „Сільського Господаря" відвідали село Жидичин, де п. Пеленський знайомився з місцевою споживчою кооперативою „Українським Народ. Банком". П. Островський перевів люстрацію кружка „Сільського Господаря", а

разом відвідали філію „Просвіти", яка міститься у власному домі, має дуже добру бібліотеч-
ку, сцену, драматичний гурток і т. д. Оглянули
також притулок для українських сиріт, що йо-
го удержує в б. церковному будинку повітовий
соймик, а також ґарну стару муровану церкву,
в якій зберіглося кілька цінних старих образів
і чудові різблені в стилі українського барока
„царські врата"; цю церкву тепер хочуть віді-
брати латинники, хоча вона ніколи не була ла-
тинською. Інформації уділяли й весь час това-
ришили гостям член ради філії „Сільського
Господаря" п. Настенко й звільнений за україн-
ство війт п. Боднарук. Місцева інтеліґенція й
селяни у своїй українській гостинности влашту-
вали гостям сердечне приняття. Село Жидичин
в національному й організаційному відношенні
може бути прекрасним зразком для інших сіл.

Дня 3. листопада в інспектораті РСК відбулося засідання Головного Кооперативного Комітету північно-західніх земель, в якому взяли участь представники кредитової і споживчої кооперації Волині, Холмщини, Полісся, сумежних повітів Галичини й представники філії „Сільського Господаря" в Луцьку. На засіданні Головного Кока, яке відбулося під головуванням голови ради РСК інж. Павликовського, прибули зі Львова також дир. посол. О. Луцький, дир. Филипович і ред. Пеленський, а далі представники Брідщини й Сокальщини. Після вислухання спраздань Інспекторату про діяльність за минулий час, обмірковувано питання, звязані з дальшою працею й розвитком української кооперації і ухвалено низку постанов. Виявилося, що наша кооперація, незважаючи на всі перешкоди й утруднення, розвивається добре, відограючи благодатну ролю в житті наших збіднілих селянських мас.

З нагоди зїзду Головного Кока луцьке громадянство влаштувало в помешканні „Просвіти" коооперативну вечірку, на яку прибули майже всі учасники зїзду на чолі з інж. Павликовським і послом О. Луцьким, інші посли, представники місцевих українських установ і організацій, молоді й селянства. Відбулася спільна вечеря, обмін думок і врешті танці. Нарада Гол. Кока й збори громадянства в „Просвіті" ще раз показали, що ніщо не може розєднати наші інтеліґентські й селянські верстви, не зважаючи на партійні ріжниці й ніщо не перешкаджає їм сісти за одним столом, коли ходить про добро народу і його рятування від зубожіння та занепаду. Наочно всі побачили, що відсутність жменьки тих, що пішли не з народом, а проти нього за чужою колесницею, непомітна в українському національному морі.

Обєднане душею з Галичиною місцеве українське громадянство 1. листопада заініціювало панахиду по славної памяти наших борцях-героях і громадно прибуло до української чесно-хресної церкви. Панахиду відправив протопресвітер військ УНР о. П. Пашевський, сказавши тепле, відповідне моментові слово. Співав брацький хор. На жаль, дириґент хору, співредактор „Української Ниви" п. Теліжинський, здивував зібране громадянство своєю „реформою": в гимні „Боже Великий" слова „нам Україну храни" замінив словами: „нашу країну храни". Чи „нивисти" вважають, що українці вже не повинні й молитися за Україну? Чи ця реформа переведена за згодою наказної ради Братства?

Боротьба з алькоголем на Луччині хоча й повільними кроками, але всеж посувається вперед. Громада села Воротнева під проводом чолових осіб з кооперативи й кружка „Сільського Господаря" постановила не допустити до продажу в селі алькоголевих напоїв. Щось подібного сталося й у селі Боголюбах. На зборах громади, що мали ствердити права власности одного селянина, організатор кружка „Сільського Господаря" студент п. Подригуля, враз з членами ради кружка запропонували скасувати традиційний „могорич" і замість нього ввести жертву на сільсько-господарські потреби. Старші дядьки, а з ними, на жаль, і б. голова філії „Просвіти", настоювали на могоричі. Одначе половина молодших господарів відмовилася від горілки й зажадала видати їй гроші на користь кружка „Сільського Господаря". Гроші віддано й члени гуртка купили за них бібліотечку. Тепер вони сміються з прихильників горівки: „В ваших головах запоморочилося, а в наших стало ясніше".

В останніх днях жовтня до с. Жабча прибув луцький повітовий староста, зібрав парохіян місцевої церкви й оголосив їм, що церква належить вже до православних та що „уніятська" варта біля неї повинна бути знята і повинна остати сама православна. Селянам сказано, що вони можуть робити з церквою, що хочуть, лише... не мають права входити до неї, а тому печатки залишаються надалі. Приводом до цього мало бути те, що митрополит не звільнив священика Сагайдаковського, який властиво виборов церкву. На усунення о. Сагайдаковського не погоджується ні митрополит ні парохіяни, побоюючись, що як тільки Сагайдаковського забралиб, то „жондові уніяти" знову напалиб на церкву й історія почалась би на ново. Селяни вважають себе власниками церкви, а тому домагаються передачі церкви їм, а не священикові. Незадоволені соломоновим рішенням справи парохіяни негайно післали до Варшави делеґацію. Дня 5. листопада виїхала делеґація вдруге. Така-то передача церкви її власникам. Занепокоення населення є цілковито зрозуміле. **Стирянин.**

Знавці нашого правопису.

„Дзєннік Львовскі" покористувався нашою заміткою з 12-го ц. м. п. з. „До одноцільного правопису", щоби дати доказ, що і він знає про що йде річ, коли наші робітники пера хотять вирівняти невеличкі правописні ріжниці з наддніпрянськими видавництвами. Читаємо там таке: „Цікава річ, чому „Діло" називає оті ріжниці, які істнують у живій мові українця знад Дніпра і мешканця Землі Червенської „штучними" ріжницями, коли устійнення правопису надибує саме з їх причини такі значні трудноші".

Цікава річ — спитали би ми — чому між поляками зі Львова та Кракова з одного боку і з Варшави з другого досі істнували ріжниці в правописі? Хто розуміє дійсні причиня цих ріжниць, той не буде, як це робить „Дзєннік Львовскі", дошукуватись „несимпатичного звичаю" в правописі чужих слів і цитат, писаних нашою азбукою. Редактори перші повинні би знати, що при системі лінотипних машин не можна постійно перемішувати двох ріжних азбук, бо це коштує часу й грошей. А щодо фільольоґічних підстав правопису, то польський правопис, який передає чужі слова й назви в їх оригінальнім виді, має іншу недостачу — читач, не знаючи даної мови, ніколи не є певний щодо їх вимови. Чому-ж ніхто з поляків не передає одночасно і вимови?

Таких наївних й одночасно претенсіональних „чому" не ставив би „Дзєннік Львовскі", якби раніше поінформувався бодай дещо про основи і правила нашого правопису.

Австралія відновляє взаємини із СРСР.

Австралійський уряд заявився за відновленням взаємин із СРСР. СРСР має вислати в найближчому часі до Австралії свого дипльоматичного заступника.

Перед другою Гагою.

„Фос. Цтґ." повідомляє, що предметом нарад конференції між Бріяном і представниками заінтересованих країн було управильнення реп. питання. На основі вислідів можна здогадуватися, що друга гаґська конференція збереться з кінцем листопада або з початком грудня. Сподіються, що ще перед Рождеством прийде до порозуміння.

Політична конференція на Замку.

Дня 12. листопада прем. Світальський був на авдієнції на замку. Кажуть, що авдієнція була в звязи з ост. подіями в соймі та щоби уряд зробив дальші посунення в звязи з цими подіями. Президент приняв теж нового міністра скарбу Стажинського. Наприкінці цього тижня скличуть засідання ради мін. На порядку дня всі ті справи, що були й на ост. засіданні.

Димісія Чічеріна принята.

Литовська тел. аґенція „Ельта" повідомляє, що Чічерін одержав на свою просьбу відповідь, що його димісія принята.

Тома Мар лавреат Нобля.

Нагороду Нобля з ділянки літератури признали німецькому письменникові Томі Манові.

Помер дир. Солтис.

Один із найповажніших представників польського музичного світа, композитор і директор Польського Т-ва Музичного і Консерваторії Меч. Солтис, помер у Львові дня 12. листопада.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·90·00—8·91·00, канадійський долар 8·81·00—8·82·00, чеська корона 0·26·33—0·26·66 австрійський шілінг 1·25·00—1·25·50, румун. лей 0·05·00 - 0·05·25, французький франк 0·34·50 0·34·75, швайцарський франк 1·71·50—1·72·00, фунт штерлінґів 43·60·00—43·80·00, радянський червінець 17·00—17·50, німецька марка 2·13·10—2·13·25

З о л о т о: 20 корон 36·30·00—36·36·00, 20 франків 34·20·00—34·50·00, 20 німецьких марок 42·00·00—42·40·00, 10 російських рублів 46·00·00—46·40·00.

С р і б л о: Австрійська корона 0·62·50—0·63·50, 5 австрійських корон 3·24·00—3·50·00, австрійський фльорен 1·62·00—1·65·00, російський рубель 2·60·00—2·65·00, копійки за рубель 1·30·00—1·35·00

Збіжа.

Пшениця двірська 36·25—37·25, пшениця селянська 32·75—33·75, жито галицьке 23·50—23·50, ячмінь галицький броварняний 00·00—00·00, ячмінь на кляно 15·80—19·50, ячмінь пастівний 20·00—21·00, овес галицький 20·25—21·25, кукурудза румунська 24·50—25·50, бараболя промислова 3·75—4·25, фасоля біла 80·00—95·00, фасоля кольорова 40·00—50·00, фасоля краса 53·00—55·00, горох пів-Вікторія 40·00—45·00, горох пільний 29·00—32·00, бобик 28·50—29·50, мішанка паст. в зерні 00·00—00·00, вика 31·50—32·50, сіно солодке краєве прасоване 8·50—9·50, солома прасована 5·00—6·00, гречка 24·25 -

НОВИНКИ

— **З Українського Наукового Інституту в Берліні** повідомляють, що в пятницю 15. ц. м. відбудеться в університетській салі ч. 29 виклад проф. д-ра Івана Мірчука в німецькій мові п. з. „Месіянізм у славян". Початок: 8. год. вечером.

— **Жебрак під поїздом.** Вчора на Знесінні кинувся під поїзд 75-літній жебрак Пірак і згинув на місці.

— **Справа православних церков.** Дня 27. грудня відбудеться у Вильні річний зїзд православного духовенства. На зїзді м. і. обговорюватимуть справу конфіскати православних церков і передання їх католикам.

— **Індекс книжок, заборонених папою.** Дня 10. листопада появився індекс книжок, заборонених папою. Проти теперішнього звичаю індексу не попередили декрети та папські булі, лише головні параґрафи канонічного кодексу й пересторога, що декрети обовязують також католиків східнього обряду. Індекс осуджує м. і. твори Мораса та париський часопис „Аксіон Францез" від 29. січня 1914 до 29. грудня 1926 р.

— **Бурхливе віче „Пяста".** Минулої неділі відбулося у Кракові віче „Пяста", на якім промовляв Вітос і Ратай. Ґрупа опозиціонерів, що складалася головно із підгалян, підняла проти прихильників Вітоса велику бучу, яка перейшла в бійку. Опозиціонери розбили двері і вибили вікна та потурбували кілька осіб. Поліція втихомирила опозиціонерів й усунула їх зі салі, після чого віче ухвалило резолюцію про утворення одноцільного фронту польських селян.

— **Жінки в чеськім парляменті.** У новім чеськім парляменті є тепер вибраних 10 послів жінок, із яких тільки одна жінка Веттер Бекверова належить до партії національних демократів, а решта належить до ріжних соціялістичних і комуністичних партій. Щодо національности, то одна жінка є німкою, 3 словацької народности, а 6 чеської.

— **Божевільний на памятнику св. Вацлава** Прага мала на днях сензацію перед вечером явився під памятником св. Вацлава невідомий молодий чоловік і за хвилину зручно виліз на памятник та сів собі на величезну руку патрона та короля чеської землі. Посидівши хвилину, цей божевільний почав роздягатися і цікава публика побачила його на памятнику в Адамовім строю. А треба знати, що цей памятник міститься на головній вулиці Праги, в центрі самого міста. Тільки з великим трудом удалося поліції стягнути божевільного із памятника св. Вацлава, та відвезти його до заведення для умово хорих.

— **Вибух вулькану Санта Марія.** Вулькан Санта Марія, який від 1902 року майже був не чинний, вибух на ново і похоронив під лявою майже 300 осіб. Населення островів близьких цього вулькану покидає села та міста і втікає куди може, бо підозріває, що і на інших островах вибухнуть вулькани, так, як 1902 року. Майже 30.000 збігців покинуло свої оселі.

— **Англійський король повернув до Льондону.** Англійський король, який довший час перебував на ловах, повернув до Льондону, де на станції привитало його населення міста ентузіястичними окликами та піснями.

— **Чехословаччина має пристань.** У Гамбурзі закінчилися переговори представників Англії, Німеччини та ЧСР, у справі відступлення Чехії

прав користуватись пристанею в Гамбурзі. Чехословацька республика згідно з версальським договором дістане в цій пристані деякі вариелі на 100 літ для свойого вжитку.

— **Всесвітній юдаїстичний конгрес.** Представники юдаїстичних інститутів зібрані у Бреславі на нараду, ухвалили склихати всесвітній юдаїстичний конгрес присвячений справам юдаїстичної науки та справам координації всіх жидівських наукових інституцій.

— **На Соловецьких Островах.** Між збігцями, що втікли зі Соловецьких Островів до Гельсінгфорсу є також один польський поліціянт Баньковський, який оповідає, що у більшовицьких вязницях і концентраційних таборах на Соловецьких Островах перебуває тепер 450000 осіб, між якими є 1000 жінок. Все це по більшій части політичні вязні, засуджені найменше на 15 літ, а найбільше є таких, що засуджені на досмертну вязницю. У вязницях панує голод, вязні дістають тільки 300 грамів хліба денно. Головним командантом вязниці є полковник Потьомкін, який має зі собою 2000 війська для охорони вязниць і таборів.

— **Етна кальоріфером.** Директор вульканічної обсерваторії на Етні Гето Понті задумує використати теплову енергію Етни для уладження кальоріфера, що буде огрівати обсерваторію та будинки, які містяться близько вулькану. Вже привезено рури, якими теплова енергія з вулькану буде переведена до будинку обсерваторії.

— **Ріжні вісти.** В Підкамені, пов. Броди арештовано Теодора Юзву і Михайла Ширбу, яких підозрівають, що вони підпалили будинки Івана Свистуновича. — В Македонії відкрито поклади золота і плятини на терені 3 км². — Вулькан Санта-Марія вибух наново і присипав лявою багато осіб. — У Варшаві занедужало 116 осіб на шкарлятину. — Над Норвегією шалів на днях гураган, що поруйнував цілі села та міста. — Поштовий літак на лінії Париж-Штрасбург упав підчас бурі із висоти 1000 м, наслідком чого згинуло двох летунів. — Статистика виказала, що у Зединених Державах Півн. Америки є тепер 34.000 осіб, яких маєток виносить більше як міліон долярів. — Польська преса подає, що в Польщі є тепер 56 політичних партій та політ. організацій. — Відділ Здоровля варш. магістрату виготовляє плян утворення окремих порадень для тих, що думають вступити в подружий стан. — На місто Гванг-Сіканг недалеко Шангаю напало 6 тисяч бандитів та ограбили все населення, після чого підпалили місто. — У берлінській вязниці вибух бунт малолітних вязнів, яким заборонено курити тютюн.

— **Смерть короля діямантів.** У Капштаді помер Осип Робінсон, якого називали „королем діямантів". Свою каріеру почав він з дрібного купецтва, після чого купив за малу суму в Африці кілька пустарів, про які ходили слухи, що там криються діяманти. Багато людей сміялося з нього, що він витрачує гроші на марно, але Робінсон не знеохочувався і в короткім часі його робітники справді винайшли на пустарах поклади діямантів, а одно американське підприємство бажало зараз викупити в нього ці пустарі за міліон фунтів штерлінгів. Робінсон не хотів продати землі, а через декілька літ він заробив на діямантах у пустині такі суми, що ще по смерти залишив 100 міліонів долярів.

— **Історія життя красуні.** У Новім Йорку померла на днях пані Лідігова, яка свого часу була славна, як найкраща жінка в Америці. Померла вона у крайній нужді майже з голоду, в найбіднішій дільниці Нового Йорку. Була родом з Куби, а як 17-літня дівчина виїхала до Парижа, де один міліонер побачивши у фотографа на виставі її портрет, залюбився в ній так, що відшукав її в Парижі та оженився з нею. По пяти літах подружжа, славна красавиця покинула міліонера і вийшла заміж за сотника французької армії Лідіга. Але і цього чоловіка вона зрадила, залюбившись в одного бесідника, з яким жила деякий час. По смерти того бесідника, вона вернула до Америки, де втратила останки свого майна і померла в нужді.

— **Вибух складу муніції.** На днях у Софії була експльозія у великім складі муніції. Декілька осіб згинуло підчас вибуху. Причини експльозії невідомі.

— **Особисті вісти.** Дня 12. ц. м. п. Володимир Стоцький, родом зі Львова, одержав у львівській ветеринарній академії диплом лікаря ветеринарії.

— **Малярська Вистава** праць учнів арт. маляра О. Новаківського відчинена від 7. до 21. листопада 1929 р. в салі Акад. Дому — Супінського 21, від год. 10—16. Участь беруть В. Гриценко, Я. Городиснський, О. Друченко, В. Іванюх, Ст. Луцик, М. Мороз, Г. Смольський і Р. Чорній.

970 2–10

Терор у СРСР.

У Ростові над Доном розстріляно б. генерала Покровського і чотирьох старшин, яким доказано, що вони належали до антибільшовицьких організацій.

Про малярську виставку праць учнів О. Новаківського.

В „Академічнім Домі" у Львові від 7—21. листопада відбувається виставка праць учнів артиста маляра О. Новаківського. Це вже другий прилюдний виступ молодих малярів, які минулого року виставляли свої праці, але через відомі листопадові події їх перша виставка була припинена.

На виставці можна оглянути праці Гриця Смольського, Святослава Гординського, Романа Чорнія, Михайла Мороза, Степана Луцика і Володимира Іванюха.

Особливо багато праць виставив Роман Чорній, а поміж його працями бачимо деякі дуже оригінальні спроби. Ось наприклад:

На пеґазі їде богиня (алегорія мистецтва) й милосердно оглядається за мистцем, що здоганяючи, здержує пеґаза.

Такий-же цікавий образ з малярської богеми, на якім бачимо постаті учнів О. Новаківського. Гарний є також рисунок, що представляє богомольців на цвинтарі. Між богомольцями нарисовано постать мистця маляра з усіми малярськими причандалами.

Техніка цього рисунку дещо нагадує техніку Ґроттґера.

Увагу приковує також алегорія Чорнія „Поклін мистецтву":

Алегорична постать мистецтва грає на скрипці, а кількох адептів мистецтва наче з острахом і захопленням кланяються при постаті, заслухані в музику мистецтва.

Між іншими картинами виріжняється картина: „Не ходи Грицю на вечерниці", на якій молодий маляр зобразив сцену отроєння Гриця Марусею.

Гриць Смольський виставив гарний вид скелі в Космачі, водопад та два більші образи, з яких один зображує відворот українського війська. На возі присілися стрільці, а біля воза упав один недужий. Інші втомлені ідуть сумні, понурі. На другому місці бачимо велику воєнну могилу. Біля неї кости Січового Стрільця, що в мертвій руці держить кріс. З костей і з могили виростають червоні маки.

Гриць Смольський це талановитий маляр, що вже опанував своє діло і має перед собою гарну будуччину.

У мистецьких спробах Святослава Гординського видно ще впливи учителя Новаківського, хоч деякі краєвиди з Франції та малюнки свідчать, що це вже оригінальні, викінчені твори.

Із „футуристичних" спроб можуть подобатись малюнки 4 вояків: старогрецького, українського вояка з часів Олега чи Святослава, лицар із часів хрестоносців, та французький вояк із доби королівства.

Цікаві теж вінєти Гординського.

Степан Луцик дав нам малюнок гарного молодого гуцула, акт жінки, кілька дуже гарних видів з Космача і водопад. Видко добру руку і талант до пейзажів. Замітний у п. Луцика також поступ у порівнанні до давніших його малюнків. Найцікавіший його образ: „Молитва" в українській пасіці. Він настроєвий, цікавий, маляр представив старшого священика, який відмовляє молитву серед пасіки і квітів.

Володимир Іванюх дав нам дуже гарні краєвиди, мальовані певною кистю.

Слід згадати і про праці Володимира Гриценка родом з Озірни і Олексу Друченка з Волині, з Дубна. Оба мають бути лише з укінченою народньою школою, але працюють як молодий Шевченко, над своєю освітою. Доповнюють її читанням і систематичною працею. Оба дуже талановиті і працьовиті учні. Так примір Гриценко дав нам два види-малюнки ґаздівства, роблені дуже сміливим пензлем, кожний однак в іншій красці чи порі. Його автопортрет це талановито намальований твір.

Друченко дав гарні акварелі, добру церкву у Космачі. На ній задивляють нас малесенькі, але характерні статі гуцулів, яких видно багато з піддаша церкви і других місць. Є добрі його акти, водоспад тощо.

Добре булоб, колиб такі молоді таланти не ходили з запалими лицями, ниділи в нас, але могли образуватись, творити і збогачувати нашу культуру. Усі ті малярі дали серед тяжких їх обставин життя дуже багато.

За цю виставку належиться артистові маляреві Новаківському та його учням повне признання нашого громадянства.

о. д-р Й. Застирець.

З концертової салі.

Виступ Українського Наддніпрянського Хору під проводом Дмитра Котка.

До Львова завитав знову по довгій неприсутности Дмитро Котко зі своїм хором. Коротка вістка про це вистарчила, аби саля Лисенка заповнилася протягом двох будних днів тричі по береги українською публикою, жадною послухати невмирущої української пісні у мистецькому виконанні цього невеличкого гуртка людей.

Хор під управою Котка складається тепер з самих мущин, в більшости нам добре знаних (разом з ним 20 осіб), при чому всі співаки виступають, як і передше, в пестрих народніх строях, а дириґент в козацькому жупані. Вже сам образ такого хору з його дириґентом манить око і притягає увагу слухача. А що вже казати про само виконання пісень, цим зіспіваним до перфекції і вишколеним до найменших подробиць хором, що імпонує всім: динамікою голосів, мистецьким фразуванням, інтеліґентними переходами з „forte" до „piano" і навпаки, а передовсім залізною дисципліною, яка проявляється в кожній його рисі, в кожній фразі!

На програму львівського концерту зложилися найріжнороднійші пісні, старі й нові, старших і молодших композиторів, що ними хор просто полонював авдиторію. Виконання тих пісень було таке високомистецьке, що справді важко сказати, що було відспіване найкраще і що найбільше подобалося розентузіязмованій публиці. Це вже залежить від вдачі, настрою і розуміння пісні кожним слухачем зокрема. На всякий випадок слід ствердити, що „Страшний Суд" Демуцького, аранжований самим Котком, який ми почули вперше, зробив на присутніх просто потрясаюче враження і цю річ хор мусів повторити. Саме в цьому творі хор імпонував може найбільше і своєю бравурою, і мягкістю й ніжністю і взагалі цілою співацькою технікою, при чому поле до попису мали в ньому і тубальні баси і ніжні тенори.

Словом: всі три концерти у Львові пройшли з небувалим успіхом і такого успіху ми бажаємо цьому зразковому хорові і в його дальшій артистичній мандрівці.

І. Н.

Зі спортового життя.

Домівка Спорт. Т-ва „Україна".

Спорт. Т-во „Україна" повідомляє своїх членів, що від 10. XI. ц. р. Союз Українських Купців, Підвалля 9/І, відступив свою домівку для цілей нашого Т-ва в такі дні: середа, одна кімната; субота, обі кімнати — між год. 18—22 (6—10) вечером. В цих днях, у вище поданих годинах, можуть члени Спорт. Т-ва „Україна" збиратися для обговорювання й полагоджування усіх біжучих справ.

Одночасно подається до відома, що заповіджений на неділю 10. ц. м. біг навпростець не відбувся, бо до участи в ньому зголосилося тільки 5 учасників.

Мистецтва Ліги.

По недільних змаганнях ситуація вияснилася остільки, що є вже один клюб, засуджений на упадок до А-кляси, а саме катовицький І. Ф. Ц. (що змінив недавно свою назву на: 1. Мячевий Клюб). Другим кандидатом до упадку є шлеський Рух або Туристи в Лодзі. Львівські Чорні і Погонь так добре якби вратовані. Кандидатами на мистця є Гарбарня і Варта і вже в найближчу неділю (17. ц. м.) покажеться, чи Гарбарня, яка грає на свойому грищі з Погонею, здобуде той титул. В цюж саму неділю відбудуться ще змагання: Рух-Краковія в Королівській Гуті, Польонія-Висла у Варшаві і Туристи-Варшавянка в Лодзі. Після того будуть ще тільки два змагання лігових дружин (в неділю 24. ц. м.): Леґія-Туристи і Варшавянка-Рух. Якщо змагання Рух-Гарбарня наслідком протесту останньої будуть уневажнені, з чим спортові круги рахуються, то прийде ще й до повторення змагань між цими дружинами. Як бачимо то в найближчу неділю закінчать свої змагання тільки чолові клюби (з виїмкою Леґії), з яких один здобуде й титул мистця; боротьба за вдержання в Лізі тих клюбів, що опинилися на кінці табелі, вирішиться аж при самому кінці.

Лист до Редакції.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Через Ваш цінний часопис подаю до відома зацікавленого громадянства, що уміщення моїх річей в числах 5, 6 і 7 „Нових Шляхів" не було засвідченням політичної тенденції певного характеру, зміни моєї орієнтації, як про це дехто думав і думає. Було це єдино виявом незамираючих літературних шукань нового в ме-

жах українського національного стадіону. (Національне-ж завдання „Нових Шляхів" підкреслювано в перших про них анонсах). І ось у висліді цих шукань, цього літературного експерименту констатую, що „Нові Шляхи" спеціяльно останніми своїми числами виявили недвозначне упосліджения власне національних, а навіть і мистецьких постулятів на користь політичних тенденцій; „літературно-мистецький місячник" (як заповідали перші анонси) зредукувавшися до ролі публіцистичного знаряддя, ворожого ідеї Всеукраїнської Соборности і національно-територіяльної незалежности.

Не погоджуюся з такою напрямною „Н. Шляхів", яскраво проведеною в останніх числах і надто поступаючою в напрямку ще більшої скрайности, сповіщаю про свій вихід з круга співробітників „Нових Шляхів".

Не знаменує це оповіщення шляху до Каноси (якби того кому хотілося), в жадних прогріхах не каюся, бо їх супротив українського національного фронту не маю (хоч і друкував у „Н. Шляхах"), всяке „запродаництво", всяку „зраду" національної ідеї, з мого боку категорично і відповідально заперечую! Одначе це не значить, що вирвавшися з інтернаціонального павутиння, в перспективах своєї літературної праці співпрацюватиму вже навіть зі спекулянтами на національних чи націоналістичних чуттях українського народу, грамофонами та декляматорами закамаркових політичних концепцій.

Чесна консолідація українських національних сил — чесних носіїв стягу, що на нім бойним рельєфом творче бажання Великої Національної культури і сяйно-вільної в своїм розвитковім гоні Великої Української Нації є моїм визнанням і гаслом!

З правдивою до Вас пошаною

Авенір Коломиєць.

Дописи.

КОПИЧИНЕЧЧИНА. (Арештування під замітом саботажів). Нічю з дня 30-го на 31-го жовтня ц. р. підрізали невислідженi досі справники біля села Товстеньке 11 телефонічних стовпів і звалили їх на землю. Поліція арештувала 18 хлопців з села Товстеньке від 16—22-ох літ під замітом того злочину. Частину з них вже звільнено, а частина ще в тюрмі, а саме: Еміліян Ворона, Осип Власюк, Осип Гуменюк, двох Брезіцьких, Іван Ворона, Михайло Бердула, Евстахій Романів, Петро Романюк, Казимир Романюк, Осип Гуцалюк. Підозрівають їх у тому на тій підставі, що критичної ночі вони пасли в полі коні. Хоч були між ними два латинники, то арештовано самих українців. Старосто і поліція зарядили варту в цілому повіті і що-ночі пильнують стовпів 15—20 людей з кожного села. З ними вартують і постерункові. Українські круги переконані, що тут ділала якась провокаторська рука, бо розходиться про місцевість, де є могила в честь поляглих українських стрільців. Це може стати в будуччині причиною до заборони свята на могилі.

ТУРКА н/С. (Свято ощадности). В неділю 10. XI. ц. р. відбулося в Турці у великій салі „Народнього Дому" свято ощадности з великим успіхом. Свято заініціювала надзірна рада кредитової кооперативи „Сила" в Турці, на зазив якої явилося понад 500 міщан і міщанок у згаданій салі, аби уважно вислухати річевих і гарних рефератів посла Д. Великановича й декана о. І. Тимчука про користи щадження для нашого народу. Після рефератів і кінцевої промови д-ра М. Кондрата, відспівали учасники „Ще не вмерла" і піднесені на дусі розійшлися домів. — **Свій.**

ДРОГОБИЧЧИНА. (Районове і кооперативне свято в Підбужі. — Кооперативні свята і протиборгові наради в повіті. — З діяльности „Просвіти".) Дня 20. жовтня ц. р. відбулося у Підбужі (дрогобицького повіту) районове кооперативне свято. Була це взагалі перша манiфестація орґанізованої національної сили гірських громад з підбужського судового округа, яка перейшла всі сподівання. Вже вчасним ранком ішли походом зі сусідніх сіл до Підбужа наші кооперативні сотні, а серед них чимало жінок і дівчат. Ішли вони по кілька миль зі Сторонної, Смільної, Залікття, Урожа, Ластівок, Рибника, Опаки. В годині 10. відправлено святочне Богослуження, після якого виголосив патріотичну проповідь о. Гарбовський зі Сторонної. Потім склався похід з кіннотою на чолі, в якім взяли участь представники світської і духовної інтелiґенції дрогобицького повіту і всі кооперативи з Підбужчини; його учасників нараховано понад 4.500 людей, у тім може половина жіноцтва. Похід пройшов головною вулицею Підбужа до місцевої кооперативи, де промовив її представник п. Бараняк, а звернувшись відти назад, розвязався під районовою складницею дрогобицького Повітового Союзу Кооператив. На великім майдані за складницею відбулася кінцева частина свята, себто святочні привіти і промови. Від Української Парл. Репрезентації привитав зібраних пос. д-р І. Блажкевич, від Ревізійного Союзу п. Кульчицький, вкінці зложив свій привіт представник тернопільської кооперації. Опісля говорив про суть кооперації директор дрогобицького П. С. К. Станимир, а закінчив свято промовою голова Надзірної Ради П. С. К. д-р Витвицький. Після цеї промови зібрані почали співати національний гимн, який перервала численно зібрана поліція, і кооператори докінчували співу, розходячися домів. Управі дрогобицького ПСК в уладженні свята помогло визначно духовенство підбужської сторони з о. Миколаєвичем на чолі. Свято стало початком нового часу в національному житті Підбужчини. — Кооперативні свята уладжено при участи відпоручників ПСК. крім того в Трускавці, Болехівцях, Гаях Нижних, Сільці, Медвежі, Колпці, Ролеві, спеціяльні протиборгові наради переведенс в Східниці, Рибнику, Опаці, Стебнику, Літині, Довгім к. Підбужа. — Тутешня філія „Просвіти" до спілки з місцевою Учительською Громадою приступає до орґанізації систематичних курсів позашкільної освіти в Дрогобичі і Бориславі. За останній місяць делеґати філії були з відчитами в Ясениці Сільній, Млинках, Рихтичах, Дережичах, Монастирі Держицькім, Даляві, Гаях Вижних, Михайловичах, Доброгостові, Болехівцях.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Середа, 13. листопада, год. 7·30 веч. „Графиня".

Четвер, 14. листопада, год. 7·30 веч. „Це можеш розказувати своїй бабці".

Пятниця, 15. листопада, год. 7·30 веч. „Артисти".

Малий Міський Театр:

Середа, 13. листопада, год. 7·30 веч. „Процес Мері Деген" (знижені ціни).

Четвер, 14. листопада, год. 7·30 веч. „Процес Мері Деген" (Дешевий день, знижені ціни).

Пятниця, 15. листопада, год. 7·30 веч. „Соломяні вдівці" (премієра).

Театр ревії „Гонг" — в салі кіна „Кольосей":

Середа, 13. листопада, „Електричне кохання", одна вистава г. 8·15.

Четвер, 14. листопада „Електричне кохання", одна вистава г. 8·15.

Кіна.

Апольо: Аллагів сад (Ів. Петрович, Алісія Террі), на основі повісти Роберта Гіченса.

Касіно: Маски Ервіна Райнера (Джон Джільберт).

Кольосей: Ріф і Раф, як непобідимі стрільці. Виправа на рибки.

Лев: Королева без корони (Леді Гевілтен) З Корінною Ґріфіт і Варковіем.

Марусенька: З дня на день (на осн. повісти Ферн. Ґетая).

Оаза: Мадам Рекаміє.

Палас: Звукова фільма „Чотири чорти" (Джанет Ґейнор).

Пан: Тайна цитаделі в Дембліні (Марія Якобіні).

Пасаж: „Правда побіджує" (Уіліем Десмонд). Тиждень Пата і Ґоронта. Ам. комедія.

Стилеве: Тепер або ніколи!

Фатаморгана: Понад сніг (Жеромського).

Химера: Рудоволоса (Кляра Бов).

Утіха: Чорний Орел (Руд. Валентіно).

Програма радіо.

Середа 13. XI. 1929.

Варшава (1411,7) 20·30 Камеральний концерт.
Краків (312,8) 13·10 Трансмісії з Варшави.
Познань (334,8). 20·30 Народній концерт.
Гельсінгфорс (221,4) 19·45 Балетова музика.
Ляйпціґ (259) 14·30 Програма для молоді.
Братислава (279) 16·00 Концерт орхестри.
Талін (296) 20·30 Танкова музика
Брно (341,7) 20·00 Народне мистецтво.
Льондон (356,3). 21·00 Симфонічний концерт.
Штутгарт (360) 16·00 Пополудневий концерт.
Гамбурґ (372) 20·00 Давня музика.
Франкфурт (390) 16·30 Концерт зі Штутгарту.
Берн (403). 10·45 Ґрамофонові плити.
Берлін (418). 16·20 Капеля Гарденберга.
Стокгольм (436) 18·30 Готляндські пісні.
Рим (441). 21·02 Вечір італ. музики.
Лянгенберг (473) 17·30 Дута орхестра.
Прага (487). 21·00 Камеральний концерт.
Міляно (501). 20·30 „Масковий баль" опера Верді.
Брюссель (509) 21·30 Концерт з Леодіюма.
Відень (516,3). 21·00 Популяр. концерт.
Рига (525) 22·00 Ґрамофонові плити.
Мюнхен (533) 20·00 Концерт з Франкфурту.
Будапешт (550) 12·00 Костельні дзвони.
Москва (825) 15·30 Пополуд. концерт.
Ковно (1935) 21·00 Концерт.
Ленінград (1000) 14·00 Ґрамофони.
Париж (1725). 16·45 Концерт солістів.

Четвер 14. XI. 1929.

Варшава (1411,7) 12·30 Концерт варшавської фільгармонії.
Краків (312,8). 20·5 Вечірній концерт.
Гельсінгфорс (221,4) 19·40 Концерт радіоорхестри.
Бреслав (253) 16·30 Віденська музика.
Ляйпціґ (259). 16·45 Концерт радіоорхестри.
Братислава (279) 11·30 Ґрамофонові плити.
Талін (296) 20·00 Концерт.
Брно (341,7) 19·05 Вечір вальсів.
Льондон (356,3) 20·45 Військова орхестра.
Штутгарт (360) 16·00 Концерт із Вісбадену.
Гамбурґ (372) 16·15 Програма для дітей.
Франкфурт (390) 19·30 Трансмісія зі Штутгарту.
Берн (403) 18·15 Камерал. концерт.
Берлін (418) 16·30 Концерт капелі Бермана.
Стокгольм (436) 20·00 Військова орхестра.
Рим (441) 17·30 Пополуд. концерт.
Лянгенберг (473) 13·05 Концерт радіоорхестри.
Прага (487) 19·05 Орхестра.
Міляно (501). 20·45 Комедія.
Брюссель (509) 21·00 Концерт з Амстердаму.
Відень (516,3). 16·00 Концерт капелі Сільвінг.
Рига (525) 20·03 Оперетка.
Мюнхен (533). 17·30 Сонати.
Будапешт (550) 19·00 „Анна Кареніна" опера Губая.
Москва (825). 15·30 Оперова музика.
Ковно (1935) 20·55 Концерт.
Ленінград (1000). 19·00 Конференція Комсомолу.
Харків (1304). 19·00 Концерт з Тифлісу.
Париж (1725) 21·03 Бетовен, Гендель, Шуберт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Ветеринарно-годівельні курси в Луцьку. Філія Товариства „Сільський Господар" в Луцьку уряджує другі двохтижневі ветеринарно-годівельні курси для селян. Курси відбудуться в Луцьку від дня 23. грудня 1929 р. до дня 4. січня 1930 р. Оплата за курс 10 зол., про помешкання й харчі курсанти дбають самі. — Зголошення надсилати негайно на адресу: Філія „Сільського Господаря", Луцьк, вул. Болеслава Хороброго ч. 18. 1—2

Загальні Збори Філії „Союзу Українок" у Бережанах відбудуться дня 16. листопада ц. р. із таким денним порядком: 1) Отворення Загальних Зборів. 2) Відчитання протоколу із попередніх Загальних Зборів. 3) Звіт секретарки і касієрки. 4) Уділення абсолюторії уступаючій Старшині. 5) Вибір голови і нового Виділу. 6) Внески й запити. — За Виділ: **Стефанія Кожушко**, секретарка. **Юлія Кордубова**, голова. 882 1—1

Виділ Українського Інститута для дівчат в Перемишлі (вул. Татарська 4) пошукує педагогічної надзирательки. — Зголошення з поданням студій просить ся вносити до 20. XI. п. р. Близші інформації подає Управа Інститута. — 880 1—2 **Демчук, упр. інст.**

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів. Ринок ч. 10.